

Psykologiharjoittelu Helsingin Psykiatriassa keväällä 2025

Helsingin psykiatria- ja päihdepalvelut jakautuvat kahteen palvelukokonaisuuteen, jotka ovat nimetty psykiatrian ja asumis-, kriisi-, ja päihdepalveluiden kokonaisuuksiksi. Tällä hetkellä psykologiharjoittelijoita on otettu ainoastaan psykiatriaan, mutta päihdepalvelujen osalta harjoittelijapaikoista tullaan mahdollisesti neuvottelemaan jatkossa. Helsingissä on neljä alueellista psykiatria- ja päihdekeskusta, jotka sijaitsevat Kalasatamassa, Laaksossa, Malmilla ja Vuosaarissa. Näissä keskuksissa psykiatriaan kuuluu ensilinjan palvelut, mielialahäiriöpalvelut sekä psykoosipalvelut.

Suuri osa psykiatrian psykologeista työskentelee neljällä alueellisella psykiatrian poliklinikalla, mutta näiden lisäksi psykologeja työskentelee mm. ensilinjan matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupisteissä (Mieppi), Nuorisoasemalla ja Auroran sairaalassa (osastot ja muu toiminta). Psykiatrian palvelut on suunnattu pääasiassa aikuisväestölle (18 vuotta täyttäneille ja siitä vanhemmille), mutta Miepeissä, jonne voi hakeutua ilman ajanvarausta, palvellaan myös yli 13-vuotiaita. Lisäksi Nuorisoasema tarjoaa nimenomaan nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuja palveluja (13–23-vuotiaille). Ensilinjan lyhytpsykoterapiayksikkö palvelee myös nuoria (yli 13-vuotiaat). Alle 13-vuotiaiden lastenpsykiatrisia palveluja tarjoaa ensilinjaan kuuluva lasten erityisvastaanotot eli Leppis.

Kullakin psykiatrian poliklinikalla on ensilinjan palvelujen, mielialahäiriöpalvelujen ja psykoosipalvelujen moniammatillisia hoitotiimejä ja Auroran sairaalassa kaikkien palvelulinjojen sairaalaosastoja. Osastojen lisäksi Auroran sairaalan alueella toimii mm. liikkuva avohoidon tiimi, akuutti päiväosasto, kuntouttava päiväosasto, Erityishoitojen poliklinikka, Kaksisuuntaisen mielialahäiriön tutkimuskeskus ja Neuropsykiatrisen työryhmä.

Psykiatrian poliklinikat ovat osa psykiatrista erikoissairaanhoidtoa, johon tullaan lääkärin läheteellä. Sen sijaan Mieppiin ei tarvita lähetettä. Nuorisoasemalle ja Lyhytterapiayksikköön tarvitaan lähete, mutta sen ei tarvitse olla lääkärin kirjoittama.

Helsingin psykiatriapalveluihin otetaan yhteensä kahdeksan psykologiharjoittelijaa vuodessa, yleensä neljä keväällä ja neljä syksyllä. Keväällä 2025 paikkoja on neljä: yksi Psykoosipalveluissa, yksi Mielialahäiriöpalveluissa ja kaksi Ensilinjan palveluissa. Harjoittelupaikoista kaikki on ensisijaisesti varattu Helsingin yliopiston psykologian opiskelijoille, mutta muiden yliopistojen opiskelijoita voidaan ottaa, jos psykologiharjoitteluun hakijoita ei ole riittävästi Helsingin yliopistosta tai jos joku peruuttaa Helsingin yliopistosta eikä ota vastaan tarjottua harjoittelupaikkaa.

Helsingin psykiatriassa psykologiharjoittelija pääsee myös osallistumaan kaikille psykologiharjoittelijoille laadittuun harjoittelijaohjelmaan, joka päivitetään kullekin harjoittelujaksolle erikseen. Ohjelma sisältää tutustumista erikseen erilaisiin psykiatrian palvelumuotoihin ja yksiköihin sekä lopputapaaminen (joihin osallistuu myös esihenkilöitä).

Harjoittelupaikkojen kuvaukset

Ensilinjan palvelut

Ensilinjan palveluihin otetaan kaksi psykologiharjoittelijaa keväällä 2025. Toinen paikka on aikuispsykiatriassa ja Miepissä, toinen lastenpsykiatriaa toteuttavalla Lasten erityisvastaanotoilla. Molempia harjoitteluja varten tarvitsen rikostaustatöiden, koska työssä tavataan alaikäisiä lapsia ja nuoria.

Akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmä (AAK) ja matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Mieppi

Harjoittelu on yleensä jaettu psykiatrian poliklinikalla toimivan AAK-työryhmän ja matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Miepin kesken, jolloin harjoittelija saa monipuolisen kuvan hoidonporrastuksesta ja psykiatrian ensilinjan palveluista. Molemmissa on harjoittelijalla oma ohjaajansa. Psykologeja työskentelee AAK-työryhmissä 2-3 riippuen poliklinikan koosta ja Miepeissä kaksi joka työryhmässä. Keväällä 2025 harjoittelija sijoittuu Vuosaaren AAK-työryhmään, Miepin sijainti riippuu vielä mm. ohjaajien ja työtilojen saatavuudesta.

Ensilinjan AAK-työryhmän palvelut toimivat psykiatrisen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon (kuten terveysasemat) rajapinnassa. Työryhmän keskeisiä tehtäviä ovat kiireellisessä hoidon tarpeessa olevien, uusien erikoissairaanhoidon potilaiden akuuttihoito, vähemmän kiireellisissä tilanteissa erikoissairaanhoidossa aloittavien potilaiden tilanteen kokonaisvaltainen arvioiminen, hoidon aloittaminen ja jatkohoidon suunnitteleminen, sekä perusterveydenhuollon ja muiden yhteistyöverkostojen konsultointi psykiatriseen hoitoon liittyvissä kysymyksissä.

Psykologi toimii AAK-tiimissä moniammatillisessa työryhmässä psykologian asiantuntijana. Työnkuva on monipuolinen ja siinä korostuvat arviointitaidot, lyhyiden tiiviiden hoitajaksojen toteuttaminen ja yhteistyö muiden palvelulinjojen, hoitotahojen ja verkostojen kanssa. Psykologin keskeisiä työtehtäviä ovat psykologisten hoitointerventioiden suunnittelu ja toteuttaminen, psykologiset arviot ja tutkimukset mm. hoidon tarpeen arviointia ja hoidon suunnittelua varten sekä muiden ammattiryhmien ja yhteistyöverkostojen (esimerkiksi päihdepalvelut, sosiaalityö, terveysasemat) konsultointi psykologisissa kysymyksissä. Työtehtäviin saattaa kuulua myös jonkin verran ryhmämuotoisiin hoitointerventioihin tutustumista.

Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Mieppi on tarkoitettu aikuisille ja yli 13-vuotiaille nuorille, joilla ei ole aikaisempaa psykiatrista hoitohistoriaa ja jotka toivovat keskustelutukea esim. elämäntilanteeseen tai mielenterveyteen liittyen. Mieppiin ei tarvita lähetettä, vaan asiakkaat hakeutuvat sinne oma-aloitteisesti. Mieppi tarjoaa 1-5 kerran keskustelujaksoja ja ohjausta, joka voidaan toteuttaa asiakkaan toiveen mukaan etäyhteydellä tai kasvokkain. Mieppejä on Myllypurossa, Kalasatamassa, Haagassa ja Pasilassa, joissa kaikissa työskentelee kaksi psykologia ja neljä sairaanhoitajaa.

Psykologiharjoittelijalta edellytetään osaamista kliinisestä psykologiasta ja psykiatriasta. AAK-työryhmässä harjoittelija pääsee opettelemaan psykologisten

arviointien ja tutkimusten tekemistä sekä lyhyiden yksilöinterventioiden suunnittelua ja toteuttamista. Miepissä harjoittelija pääsee toteuttamaan rajattuja 1-5 kerran keskustelujaksoja. Harjoittelijalta edellytetään tiedollisten taitojen ja motivaation lisäksi hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, itsetuntemusta, joustavuutta ja epävarmuudensietokykyä.

Lasten erityisvastaanotot

Lasten erityisvastaanotot on elokuussa 2021 aloittanut työryhmä, jossa tarjotaan sekä lastenpsykiatrisia että -neurologisia palveluja alle 13-vuotiaille lapsille.

Moniammatillinen työryhmä toimii Pasilassa. Lasten erityisvastaanoille otetaan yksi psykologiharjoittelija, joka voi kiinnostuksensa mukaan tehdä harjoittelun aikana vain lastenpsykiatriaan keskittyntä psykologin työtä tai tutustua myös neuropsykologin työhön.

Lasten erityisvastaanotot ovat aikuispsykiatrian poliklinikkojen tapaan erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välimaastossa. Vastaanoille tullaan yleisesti neuropsykiatristen pulmien arviointia varten tai kun lapsella on keskivaikeita ahdistus- tai mielialaoireita. Psykologin työnkuvaan kuuluvat arviot ja tutkimukset lapsen psyykkisestä voinnista diagnostiikan tueksi ja hoidon tai terapian tarpeen arvioimiseksi sekä fokusoidut interventiojaksot. Mahdollisuuksien mukaan harjoittelija voi olla mukana vastaanotoilla toteutettavassa ryhmätoiminnassa, mitä tarjotaan mm. ahdistuksen hoitamiseen, vireystilan säätelyyn tai sosiaalisten taitojen harjoitteluun. Tärkeä osa psykologin työtä on myös moniammatillisen tiimin osana oleminen konsultoiden sekä yhteistyö lapsen verkoston kuten päiväkotien ja koulujen kanssa. Vanhempien kanssa työskentely kuuluu aina olennaisena osana sekä tutkimusten että hoitojen aikana.

Lasten erityisvastaanoilla työskentelee 7 psykologia ja kolme neuropsykologia. Lastenpsykiatria on jaettu pienempiin tiimeihin, joissa on psykologien lisäksi lääkäreitä ja sairaanhoitajia. Lisäksi vastaanotoilla on toimintaterapeutit, puheterapeutit ja sosiaalityöntekijät. Vastaanoille tullaan lähetteellä.

Psykologiharjoittelijalta edellytetään kiinnostusta lasten kanssa työskentelemiseen ja tietoa kliinisestä psykologiasta ja lastenpsykiatriasta. Harjoittelija pääsee opettelemaan psykologisten arviointien ja tutkimusten tekemistä sekä fokuoitujen yksilöinterventioiden suunnittelua ja toteuttamista. Harjoittelijalta edellytetään tiedollisten taitojen ja motivaation lisäksi hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, itsetuntemusta, joustavuutta ja epävarmuudensietokykyä. Ohjaajana toimii erityisvastaanottojen psykologi, ja tarvittaessa kiinnostuksen ja työtehtävien mukaan myös neuropsykologi.

Mielialahäiriöpalvelut

Helsingin kaikilla neljällä psykiatrian poliklinikalla toimii mielialahäiriöpoliklinikka, joihin kuuluu mielialahäiriötyöryhmiä ja intensiivisen avohoidon työryhmä. Mielialahäiriöpoliklinikoille otetaan kaksi harjoittelijaa vuodessa (yksi keväällä ja yksi syksyllä). Harjoittelupaikan sijainti (Kalasatama/Laakso/Malmi/Vuosaari) riippuu mm.

ohjaajien ja työtilojen saatavuudesta. Keväälle 2025 harjoittelupaikaksi on alustavasti sovittu Vuosaaren mielialahäiriöpoliklinikka.

Mielialahäiriöpoliklinikan työryhmissä toteutetaan moniammatillisissa työryhmissä erikoissairaanhoidon vaativien mielialahäiriöiden hoitoa ja kuntoutusta (mm. masennus, ahdistuneisuus-, syömis- ja neuropsykiatriset häiriöt, kaksisuuntainen mielialahäiriö, usein mukana on myös persoonallisuuden piirteisiin liittyviä haasteita). Työryhmien määrä ja koko vaihtelevat poliklinikoittain. Työryhmissä on 1-3 psykologia, lääkäreitä, sairaanhoitajia, toimintaterapeutteja ja sosiaalityöntekijöitä. Hoitoon ohjautetaan perusterveydenhuollon tai muun tahon lääkärin läheteellä.

Psykologit toimivat moniammatillisissa työryhmissä psykologian asiantuntijoina. Työnkuvaan kuuluu mm. arviointeja, tutkimuksia, lyhytinterventioiden suunnittelua ja toteuttamista, hoitosuhteita ja hoitojen suunnittelua, työparityöskentelyä, verkosto- ja perhetyötä, osalla myös ryhmäinterventioiden suunnittelua ja toteuttamista. Työnkuva ja tehtävien painotus vaihtelevat työryhmittäin, psykologien kokemuksen ja koulutuksen mukaan.

Intensiivinen avohoito on tarkoitettu mielialahäiriötyöryhmien sekä ensilinjan AAK (akuutti-, arviointi- ja konsultaatio) työryhmien potilaille silloin kun potilaan tilanne vaatii tiiviimpää tukea. Intensiivinen avohoito koostuu pääosin erilaisista häiriökohtaisista ryhmäinterventioista ja niihin liittyvistä yksilöllisistä lyhytinterventioista, jotka tukevat potilasta hoidon eri vaiheissa. Hoitoihin hakeudutaan hoitosuunnitelman kautta. Intensiivisen avohoidon moniammatillisissa työryhmissä työskentelee 1-2 psykologia, sairaanhoitajia ja toimintaterapeutteja. Työryhmien koko ja kokoonpano vaihtelevat yksiköittäin. Psykologit suunnittelevat ja kehittävät intensiivisten avohoitoyksiköiden toimintaa, suunnittelevat ja toteuttavat ryhmäinterventioita ja niihin liittyviä lyhytinterventioita sekä vastaavat yhdessä muiden tiimin jäsenten kanssa yhteistyöstä ja yhteydenpidosta poliklinikan työryhmiin.

Psykologiharjoittelijat pääsevät työskentelemään osana moniammatillista työryhmää ja osallistumaan esimerkiksi työryhmänsä työnohjaukseen ja psykologien opintopiireihin. Painotus erilaisten työtehtävien välillä (ryhmä- ja yksilöinterventiot, tutkimukset, arviot) riippuu osin työryhmistä, joihin harjoittelijat sijoittuvat, sekä myös hänen omista mielenkiinnon kohteistaan. Harjoittelijaa ohjaavat kaksi psykologia, jotka tuntevat erilaisia tutkimus, hoito-, ja kuntoutusmuotoja monipuolisesti. Lisäksi tukena on moniammatillinen työryhmä ja tarvittaessa konsultaatiomahdollisuudet poliklinikan ulkopuolellekin.

Psykologiharjoittelijalta edellytetään osaamista kliinisestä psykologiasta ja psykiatriasta. Harjoittelija pääsee opettelemaan psykologisten arviointien ja tutkimusten tekemistä, lyhyiden yksilöinterventioiden suunnittelua ja toteuttamista sekä ryhmien ohjaamista. Harjoittelijalta edellytetään tiedollisten taitojen ja motivaation lisäksi hyviä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, itsetuntemusta, joustavuutta ja epävarmuudensietokykyä sekä kiinnostusta ryhmäinterventioihin osallistumiseen ja psykiatriseen erikoissairaanhoidon.

Psykoosipalvelut

Psykoosipalveluihin otetaan yksi harjoittelija kevääksi 2025 Malmin psykoosipoliklinikalle. Toimipaikkana on Pohjoisen psykiatria- ja päihdekeskus, jossa psykoosipoliklinikka sijaitsee B-rapun 3. kerroksessa (Soidinkuja 6B, 00700 Helsinki) Psykoosipalveluissa tuotetaan palveluja psykoosioireista kärsiville potilaille silloin, kun tämä häiriö on potilaan oireilussa etusijalla. Suurin osa potilaista ovat avohoidossa ja sairaalahoito tulee kyseeseen ainoastaan, jos se on potilaan voinnin heiketessä välttämätöntä. Psykoosipalveluiden johtavia periaatteita ovat (1) perhetyön vahvistaminen; (2) kognitiiviset työmuodot; (3) sosiaalinen osallisuus; (4) sopiva lääkitys; (5) fyysinen hyvinvointi; (6) sairaalan ja avohoidon välinen yhteistyö; ja (7) kokemusasiantuntijuus.

Psykologeja toimii pääasiassa avohoidossa neljällä eri psykiatrian poliklinikalla sekä Auroran sairaalan psykoosiosastoilla. Yksi psykoosipalveluiden psykologeista toimii ns. välimuotoisissa palveluissa (liikkuva ja tehostettu avohoito). Psykologiharjoittelija on sijoitettu Malmin psykiatrian psykoosipoliklinikalle (Pohjoisen psykiatria- ja päihdekeskus, 3. kerros, Soidinkuja 6B, 00700 Helsinki)

Malmin poliklinikalla on kaksi työryhmää, joissa harjoittelija sijoittuu avokuntoutustyöryhmään, joka arvioi, tutkii ja hoitaa 18–30 –vuotiaita ensipsykoosipotilaita. Työryhmä on moniammatillinen ja siihen kuuluu kaksi lääkäriä, neljä sairaanhoitajaa, lähihoitaja, osa-aikainen sosiaalityöntekijä, kaksi toimintaterapeuttia, työhönvalmentaja sekä kolme psykologia. Työryhmän psykologit tekevät töitä myös psykoosipoliklinikan toiseen työryhmään: psykoosityöryhmään. Työryhmä kokoontuu viikoittain tiimipalaveriin. Poliklinikan työntekijöillä on omat työhuoneet.

Psykoosipoliklinikalla psykologeilla ei ole vastuupotilaita, kuten on sairaanhoitajilla, jotka koordinoivat potilaiden hoitoja ja näihin liittyviä juoksevia asioita. Avohoidon psykologien tehtäviin kuuluu psykologiset arviot ja tutkimukset (esim. suppeat arviot, psykoterapia-arviot, diagnostiikkaa tukevat tutkimukset, kognitiiviset kartoitukset), psykologin interventiot, joista keskeisin on CBTp (Cognitive Behavioral Therapy for Psychosis), sekä konsultaatiot psykologisissa kysymyksissä. Psykoosipoliklinikalla on myös tarjolla hoidollisia ja kuntouttavia ryhmiä (oireenhallintaryhmä ja sosiaalisen kognition kuntoutus), joiden vetäjänä psykologi voi toimia yhdessä muiden työntekijöiden kanssa, esimerkiksi toimintaterapeuttien kanssa. Psykologi osallistuu myös hoidon ja kuntoutuksen kehittämistehtäviin sekä moniammatillisen työryhmän toiminnan kehittämiseen.

Psykoosipalveluissa psykologiharjoittelija pääsee perehtymään kolmen ohjaajan ohjauksessa avokuntoutustyöryhmän psykologin monipuoliseen työnkuvaan ja tehtäviin, kuten psykologisten arvioiden ja tutkimusten tekemiseen, yksilöinterventioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä moniammatillisen työryhmän konsultatiiviseen työotteeseen. Myös psykoosipotilaille suunnattuihin ryhmämuotoisiin interventioihin tutustuminen on mahdollista. Harjoittelun sisältö suunnitellaan psykologiharjoittelijan tarpeiden ja työryhmän ajankohtaisen tilanteen mukaan. Harjoittelu psykoosipalveluissa edellyttää valmiutta omaksua kliinisen psykologian työtettä, avoimuutta potilaan erilaisten kokemusten kuten psykoosioireiden kohtaamisessa sekä myötäelämisen taitoa.

Psykologiharjoittelu erikoissairaanhoidossa edellyttää myös riittävän pitkälle edenneitä psykologian opintoja ja kiinnostusta kliinisen psykologian ja psykiatristen oireyhtymien mukaisten arvioiden ja interventioiden ymmärtämiseen. Tämän lisäksi odotetaan joustavuutta ja kykyä sietää epävarmuutta ja moniselitteisyyttä. Harjoittelun tavoitteena on, että harjoittelija oppii jäsentämään kliinisiä kysymyksenasetteluja ja etsimään ratkaisuja niihin, sekä hahmottamaan psykiatrisen hoitojärjestelmän toimintaa. Harjoittelu psykoosipalveluissa antaa harjoittelijalle syvällisen kokemuksen siitä, miten kohdata ihminen, jonka mieli on järkkynyt, mutta samalla myös siitä, miten on mahdollista löytää toipumisen polkuja hyvin vaikeaoireisille ja apua tarvitseville potilaille. Moniammatillisen työryhmän ansioista erilaisia toipumispolkuja on mahdollista miettiä yhdessä muiden tiimin jäsenten kanssa.

Harjoittelijaa ohjaa kolme psykologia, jotka tuntevat psykoosipotilaiden erilaisia tutkimus, hoito-, ja kuntoutusmuotoja monipuolisesti. Lisäksi tukea antavat kaikki psykoosipalveluiden psykologit.

MUUTA:

KAIKISSA HARJOITTELUPAIKOISSA edellytetään tartuntatautilain 48 §:n mukaista rokotussuojaa.

ENSILINJAN HARJOITTELIJAKSI valitun tulee esittää rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 mom. mukainen lasten kanssa työskenteleviltä vaadittava rekisteriote.

Perheneuvola (1-3 harjoittelupaikkaa / vuosi)

Helsingin perheneuvolassa työskentelee 40 psykologia ja 36 sosiaalityöntekijää seitsemässä alueellisessa työryhmässä (Vuosaari, Itäkeskus, Malmi, Maunula, Lassila, Kallio ja Kamppi). Harjoittelupaikan sijainti vaihtelee alueellisten ryhmien tilanteen mukaan. Ohjaajana toimii omassa työryhmässä työskentelevä pitempään perheneuvolatyötä tehnyt psykologi.

Perheneuvolassa tehdään sosiaalihuoltolain mukaista kasvatus- ja perheneuvontaa ja palvelutarpeen arviointia sekä joitakin muita erityistehtäviä. Kasvatus- ja perheneuvonnan tehtävä on tukea lapsen suotuisaa kehitystä vahvistamalla vanhemmuutta ja perhesuhteita lapsen ympärillä. Perheneuvolassa työskennellään pääosin työpareina (sosiaalityöntekijä & psykologi) moniammatillisen työryhmän tuella. Työ on verkostomaista (mm. koulut ja päivähoido, lastensuojelu, HUS) ja monitoimijaista, se nivoutuu osaksi muuta perheen tuen suunnitelmaa.

Psykologiharjoittelija on mukana alueellisen perheneuvolatiimin arjessa ja tutustuu sen eri tehtäviin ja työmuotoihin. Harjoittelija on mukana asiakastyössä, tekee mm. psykologisia tutkimuksia lapsille ja osallistuu perhetapaamisiin.

Hakijalle on eduksi perehtyneisyys kehityspsykologiaan sekä kiinnostus lapsen kasvuun ja kehitykseen, vanhemmuuteen sekä perhedynamiikkaan liittyviin hoidollisen tuen malleihin. Näiden lisäksi toivomme kykyä työskennellä itsenäisesti ja tiimin jäsenenä sekä hyviä vuorovaikutustaitoja. Hakijat haastatellaan ja valinta tehdään haastattelujen perusteella.